

Poškodzovanie finančných záujmov EÚ

JUDr. Ján Šanta , PhD., MBA

prokurátor

Odboru ekonomickej kriminality

Úradu špeciálnej prokuratúry

Generálnej prokuratúry SR

Bratislava

§ 14 Trestného poriadku

Pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu sa vzťahuje na

- a) trestný čin úkladnej vraždy,
- **b) trestný čin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 3 Trestného zákona,**
- c) trestný čin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 4 Trestného zákona,
- d) trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 3 a 4 Trestného zákona v súbehu s trestnými činmi podľa písmen b), c), e), f), g), h), i), l) alebo m)
- e) trestné činy prijímania úplatku podľa § 328 až 330 Trestného zákona,
- f) trestné činy podplácania podľa § 332 až 334 Trestného zákona,
- g) trestný čin nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona,
- h) trestný čin volebnej korupcie podľa § 336a Trestného zákona,
- i) trestný čin športovej korupcie podľa § 336b Trestného zákona,
- **j) trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a obzvlášť závažné zločiny spáchané zločineckou skupinou,**
- k) trestné činy terorizmu,
- **l) trestné činy proti majetku podľa štvrtej hlavy osobitnej časti Trestného zákona alebo trestné činy hospodárske podľa piatej hlavy osobitnej časti Trestného zákona, ak takým trestným činom bola spôsobená škoda alebo získaný prospech dosahujúci najmenej dvadsaťpäťtisíc násobok malej škody podľa Trestného zákona, alebo ak taký čin bol spáchaný v rozsahu dosahujúcom výšku najmenej dvadsaťpäťtisíc násobku malej škody podľa Trestného zákona,**
- **m) trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie,**
- **n) trestné činy súvisiace s trestnými činmi uvedenými v písmenách a) až l) alebo m), ak sú splnené podmienky na spoločné konanie,**
- o) trestné činy extrémizmu podľa § 140a Trestného zákona.

Slovenská republika v rokoch 2014 až 2020 získa z európskych fondov až 15,3 miliardy eur na štrukturálne a investičné projekty. Ďalšie prostriedky SR získa na priame platby pre farmárov a cez celoeurópske programy.

Celkové príjmy z rozpočtu Európskej únie by v tomto období mali dosiahnuť až 20,3 miliardy eur, ale necelými siedmimi miliardami Slovensko do spoločného rozpočtu aj príspeje. Slovenská republika tak ostane jedným z najväčších čistých príjemcov európskej pomoci. **Čistý zisk by mal dosiahnuť úroveň 13,5 miliardy eur, čo je viac, ako bol celý príjem štátneho rozpočtu za minulý rok.**

V nasledujúcich rokoch sa zmení štruktúra projektov, na ktoré pre SR Únia príspeje. Hlavným cieľom bude pomôcť Slovensku lepšie obstať v medzinárodnej konkurencii či podporiť ekonomiku, ktorá ochraňuje prírodné zdroje.

Podstatná časť európskych fondov sa zameriava na investície do kvalitných cestných, železničných a vodných dopravných sietí. Do všetkých regiónov budú prúdiť aj investície na podporu výskumu a tiež inovácií pre malé a stredné podniky. EÚ kladie dôraz aj na zvyšovanie kvality života na Slovensku a zabezpečovanie prístupu obyvateľov ku kvalitným verejným službám.

Najväčší objem peňazí, takmer štyri miliardy eur, je určených na infraštruktúru.

- Nariadenie EP a Rady EÚ č. 1300/2013 o Kohéznom fonde
- Nariadenie č. 1301/2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja
- Nariadenie č. 1304/2013 o Európskom sociálnom fonde
- Nariadenie č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV)
- Nariadenie č. 508/2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde (ENRF)
- Nariadenie č. 1303/2013 ustanovuje spoločné pravidlá platné pre tieto fondy

- zákon č. 523/2004 Z. z. v platnom znení o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákona č. 583/2004 Z. z. v platnom znení o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
- zákon č. 528/2008 Z. z. v platnom znení o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva
- zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákon č. 323/2015 Z. z. o finančných nástrojoch financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- Závery Európskej Rady v Copenhagene, ktorá sa konala 21. a 22. júna 1993, podčiarkli potrebu posilniť ochranu finančných záujmov Spoločenstva. Zároveň vyzvali Komisiu, aby predložila návrh upravujúci túto problematiku najneskôr do marca 1994. Na základe Aktu Rady bol dňa 26. júla 1995 prijatý **Dohovor o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev**. Dohovor vstúpil do platnosti ratifikáciou všetkými členskými štátmi dňom 17. októbra 2002. SR k tomuto Dohovoru pristúpila v roku 2004 v súvislosti s integračnými snahami vstupu Slovenska do EÚ - **Oznámenie MZV č. 703/2004 Z. z. o pristúpení k Dohovoru vyhotovenému na základe článku K.3 ZEÚ o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev**

- Dohovor pozostáva z trinástich článkov a je založený na tom princípe, že členský štát má chrániť finančné záujmy Spoločenstva rovnako ako vlastné. Členské štáty majú koordinovať svoje postupy zamerané na ochranu finančných záujmov Spoločenstva proti podvodu.
- **V čl. 1 Dohovor definuje trestné činy podvodov**, ktoré majú dosah na finančné záujmy Európskych spoločenstiev. Podvodom dotýkajúcim sa finančných záujmov Európskych spoločenstiev sa rozumie každé konanie :

- **a / v súvislosti s výdavkami** každý úmyselný čin alebo opomenutie súvisiace s:
 - používaním alebo predkladaním nepravých, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokumentov, ktoré majú za následok odcudzenie alebo protiprávne zadržanie finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev alebo z rozpočtov spravovaných Európskymi spoločenstvami alebo v ich mene,
 - nezverejnením informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou, ktoré má rovnaký účinok,
 - nesprávnym použitím týchto finančných prostriedkov na iné účely, ako sú tie, na ktoré boli pôvodne vyčlenené,
- **b / v súvislosti s príjmami** každý úmyselný čin alebo opomenutie súvisiace s
 - používaním alebo predkladaním nepravých, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokumentov, ktoré majú za následok nezákonný úbytok prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev alebo z rozpočtov spravovaných Európskymi spoločenstvami alebo v ich mene,
 - nezverejnením informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou, ktoré má rovnaký účinok,
 - nesprávnym použitím právoplatne nadobudnutého zisku, ktoré má rovnaký účinok

Dohovor tiež okrem iného stanovuje povinnosť postihovať ako trestný čin každé úmyselné vyhotovenie alebo predloženie nepravých, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokumentov, s cieľom dopustiť sa činu definovaného v čl. 1. Za uvedené konania dohovor stanovuje povinnosť ukladať účinné, úmerné a odstrašujúce tresty, v závažných prípadoch aj tresty odňatia slobody (čl. 2).

• Článok 3

- Trestná zodpovednosť vedúcich pracovníkov podnikov
- Každý členský štát prijme nevyhnutné opatrenia umožňujúce ustanoviť **trestnú zodpovednosť vedúcich pracovníkov** podnikov alebo osôb oprávnených prijímať rozhodnutia alebo vykonávať riadiace právomoci v podniku v súlade so zásadami jeho vnútroštátneho právneho poriadku v prípade podvodov dotýkajúcich sa finančných záujmov Európskeho spoločenstva podľa článku 1 **spáchaných im podriadenou osobou konajúcou v mene obchodnej spoločnosti.**

- Článok 9

- Vnútroštátne právne predpisy

- Žiadne ustanovenie tohto dohovoru nebráni členským štátom prijať vnútroštátne právne predpisy, ktoré idú **nad rámec** záväzkov vyplývajúcich z tohto dohovoru
- V SR v TZ nad rámec Dohovoru – nedbanlivostné konanie a trestná zodpovednosť nielen vedúcich pracovníkov podnikov (ale aj napr. úradov)

Protokol k Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev platný v SR od 29.12.1996 – Oznámenie MZV č. 704/2004 Z. z.

(12 článkov upravujúcich korupciu)

Druhý protokol k Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev platný v SR od 19.5. 1997 – Oznámenie MZV č. 164 / 2009 Z. z.(19 článkov upravujúcich pranie špinavých peňazí)

- **Článok 2 Protokolu Pasívna korupcia**
- 1. Na účely tohto dohovoru úmyselné konanie činiteľa, ktorý priamo alebo cez sprostredkovateľa požaduje alebo prijme výhody akéhokoľvek druhu pre seba alebo pre tretiu stranu, alebo prijme prísľub takejto výhody, aby konal alebo zdržal sa konania v súlade s jeho povinnosťami alebo pri výkone jeho funkcií v rozpore s jeho úradnými povinnosťami tak, že poškodzuje alebo by mohol poškodiť finančné záujmy Európskych spoločenstiev, sa považuje za pasívnu korupciu.
- 2. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia zabezpečujúce, aby sa konanie uvedené v odseku 1 ustanovilo ako trestný čin.
- **Článok 3 Aktívna korupcia**
- 1. Na účely tohto dohovoru úmyselné konanie ktorejkoľvek osoby, ktorá prisľúbi alebo poskytne priamo alebo cez sprostredkovateľa výhodu akéhokoľvek druhu pre činiteľa samotného alebo pre tretiu stranu, aby tento činiteľ konal alebo zdržal sa konania v súlade s jeho povinnosťami alebo pri výkone jeho funkcií v rozpore s jeho úradnými povinnosťami tak, že poškodzuje alebo by mohol poškodiť finančné záujmy Európskych spoločenstiev, sa považuje za aktívnu korupciu.
- 2. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia zabezpečujúce, aby sa konanie uvedené v odseku 1 ustanovilo ako trestný čin.

- **Článok 2 Druhého protokolu - Pranie špinavých peňazí**
Každý členský štát prijme nevyhnutné opatrenia na ustanovenie prania špinavých peňazí ako trestného činu.
- **Článok 3** Zodpovednosť právnických osôb
- **Článok 4** Sankcie pre právnické osoby
- **Článok 5** Zabavenie
- Každý členský štát prijme nevyhnutné opatrenia umožňujúce zaistiť a bez dotknutia práv dobromyseľných tretích strán zabaviť alebo odňať prostriedky a príjmy z podvodu, aktívnej a pasívnej korupcie a prania špinavých peňazí alebo majetok, ktorého hodnota zodpovedá týmto príjmom. So všetkými zaistenými alebo zabavenými prostriedkami, príjmami alebo iným majetkom zaobchádza členský štát v súlade so svojím vnútroštátnym právnym poriadkom.

- PROTOKOL vyhotovený na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii o **výklade Dohovoru** o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev Súdny dvor Európskych spoločenstiev prostredníctvom predbežných rozhodnutí
(Oznámenie MZV č. 705/2004 Z. z.)

- Článok 1
- Súdny dvor Európskych spoločenstiev má právomoc v súlade s podmienkami ustanovenými v tomto protokole vyniesť predbežné rozhodnutia o výklade Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev a protokolu k uvedenému dohovoru vyhotovenému 27. decembra 1996.

- **Európsky úrad pre boj proti podvodom**

- Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) bol založený rozhodnutím Komisie v roku 1999 ako samostatná inštitúcia zameraná na boj proti podvodom, korupcii a iným protiprávnym činnostiam, ktoré ohrozujú finančné záujmy ES. OLAF koordinuje svoje aktivity s členskými štátmi a Komisiou. Vykonáva dohľad nielen nad činnosťou členských štátov a subjektov spadajúcich pod ich jurisdikciu, ale odhaľuje aj pochybenia inštitúcii EÚ. Hlavnou metódou činnosti úradu je vykonávanie interných a externých kontrol a **administratívnych (len !) vyšetrení**. OLAF tiež poskytuje členským štátom podporu a know-how pre ich boj s korupciou. Podieľa sa aj na príprave protikorupčných stratégií Európskej únie a iniciuje prijímanie potrebnej legislatívy.

- K najaktuálnejším informáciám z tejto oblasti nepochybne patrí dohoda 20 členských krajín EÚ, zatiaľ okrem Holandska, Dánska, Írska, Veľkej Británie, Maďarska, Poľska, Malty a Švédska, z 5. júla tohto roka prijatá na plenárnom zasadnutí v Štrasburgu o zriadení **Úradu európskej prokuratúry (EPPO)** so sídlom v Luxemburgu, ktorá by mala svoju činnosť vyvíjať najskôr od roku 2020. Poslanci Európskeho parlamentu vytvorenie EPPO schválili 5.10.2017. V jej pôsobnosti by malo byť zneužívanie tzv. eurofondov presahujúcich sumu 10.000 Eur a cezhraničné prípady zneužitia DPH so škodou viac ako 10 mil. Eur. Podľa správy EÚ totiž len napr. v roku 2014 došlo k sprenevere eurofondov alebo k ich podvodnému vylákaniu vo výške viac ako 630 mil. Eur. Tento nový úrad bude tvorený ústrednou kanceláriou v Luxemburgu a jednotlivými štátmi delegovanými európskymi prokurátormi, ktorí budú sídliť v jednotlivých členských štátoch. Keďže, ako to už bolo spomínané, založenie tohto úradu zatiaľ nepodporujú všetky členské štáty EÚ, bude fungovať v režime posilnenej spolupráce, t. j. bude mať pôsobnosť len v tých štátoch, ktoré sa do tejto spolupráce zapojili, alebo v budúcnosti zapoja.

- **Európska jednotka pre justičnú spoluprácu**
- Európska jednotka pre justičnú spoluprácu (Eurojust) bola založená s cieľom zvýšiť efektívnosť vnútroštátnych orgánov činných v trestnom konaní. Eurojust začal svoju činnosť v roku 2003 a má sídlo v Haagu. Tento orgán zabezpečuje koordináciu a spoluprácu prokurátorov, vyšetrovateľov a policajných úradníkov z členských štátov, ktorí sa špecializujú na boj proti závažným formám organizovaného zločinu. Na jeho čele od 24.10.2017 stojí prokurátor GP SR JUDr. L. Hamran.

- V súvislosti s prístupovými rokovaniami k EÚ **novela Trestného zákona č. 421/2002 Z. z. s účinnosťou od 1.9.2002** zakotvila do vtedy účinného Trestného zákona nové skutkové podstaty **trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 126 až 126b.**
- Rekodifikovaný Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. v platnom znení skutkové podstaty trestných činov poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev zakotvuje v **§ 261 - § 263.**

• § 261 TZ Poškodzovanie finančných záujmov Európskej únie (od 1.7.2016)

- (1) Kto použije alebo predloží falšovaný, nesprávny alebo neúplný výkaz alebo doklad, alebo neposkytne povinné údaje, alebo použije prostriedky zo všeobecného rozpočtu Európskej únie, z rozpočtu spravovaného Európskou úniou alebo v zastúpení Európskej únie na iný účel, ako boli pôvodne určené, a tým umožní spôsobenie sprenevery alebo protiprávne zadržanie prostriedkov z uvedeného rozpočtu, potrestá sa odňatím slobody na **šesť mesiacov až tri roky.** (**nemusí byť spôsobená žiadna škoda**)
- (2) Odňatím slobody na **jeden rok až päť rokov** sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
 - a) a spôsobí ním väčšiu škodu (**najmenej 2 660 eur**) ,
 - b) z osobitného motívu (napr. na objednávku, v úmysle zakryť alebo uľahčiť iný trestný čin) alebo
 - c) závažnejším spôsobom konania (napr. organizovanou skupinou).
- (3) Odňatím slobody na **tri roky až osem rokov** sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním značnú škodu (najmenej **26 660 eur**) ,
- (4) Odňatím slobody na **sedem rokov až dvanásť rokov** sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
 - a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu (**najmenej 133 000 eur**) alebo
 - b) ako člen nebezpečného zoskupenia (**ako člen zločineckej skupiny**).

- Trestne zodpovedný subjekt – **všeobecný – kto** – spĺňajúci podmienky veku a príčetnosti - nie len žiadateľ o NFP
- § 20 Spolupáchateľ
 - Ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatelov (spolupáchatelia), zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám.
- § 21 Účastník
 - (1) Účastník na dokonanom trestnom čine alebo na jeho pokuse je ten, kto úmyselne
 - a) zosnoval alebo riadil spáchanie trestného činu (organizátor),
 - b) naviedol iného na spáchanie trestného činu (návodca),
 - c) požiadal iného, aby spáchal trestný čin (objednávateľ), alebo
 - d) poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu, najmä **zadovážením prostriedkov**, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí, sľubom pomôcť po trestnom čine (**pomocník**).
 - (2) Na trestnú zodpovednosť účastníka sa použijú ustanovenia o trestnej zodpovednosti páchatela, ak tento zákon neustanovuje inak.

- **Falšovaním** výkazu alebo dokladu sa rozumie ich úplné vyhotovenie, ktoré má vyvolať dojem, akoby boli skutočne vydané príslušným orgánom a predpísaným spôsobom, napr. sfalšovanie predkladaného stavebného povolenia, ktoré je predkladané k realizácii projektov výstavby nových objektov, alebo predloženie sfalšovaného úverového príslubu bankou, ktoré boli v praxi zaznamenané v konkrétnych prípadoch. **Nesprávnym** je taký výkaz alebo doklad, ktorý nezodpovedá skutočnostiam, na základe ktorých majú byť poskytnuté príspevky z rozpočtov EU, pretože údaje v ňom sú skreslené, prispôbené požadovaným kritériám. Išlo by napr. o doklad, ktorým žiadateľ o nenávratný finančný príspevok v žiadosti a v jej prílohách zatajuje údaje o dlhoch voči štátnym inštitúciám. **Neúplný** výkaz alebo doklad je taký dokument, v ktorom úmyselne žiadateľ prostriedkov z rozpočtu EU neuvedie aj také pravdivé alebo negatívne údaje, ktoré by poskytnutie takýchto prostriedkov spochybňovali alebo sťažovali, napr. neuvedenie aj takých údajov z účtovníctva žiadateľa, ktoré jeho účtovnú bilanciu v konečnom dôsledku podstatne zhoršujú. **Neposkytnutie povinných údajov** znamená ich úmyselné zatajovanie, pretože v prípade ich poskytnutia žiadateľom poskytovateľovi príspevku by jeho žiadosť bola zrejme neúspešná, napr. zatajovanie v čestných prehláseniach, ktoré sú súčasťou žiadosti o platbu ,údaje o zriadení exekučných záložných práv na majetku žiadateľa.

- **Sprenevera** (sporný preklad z Dohovoru – odcudzenie) je širším pojmom ako je definovaná v § 213 TZ , je ním akékoľvek defraudovanie fondov EU
- **Protiprávnym zadržiavaním prostriedkov** sa má na mysli najmä nevrátenie prostriedkov späť poskytovateľovi, ktorý kontrolou zistí nezrovnalosti alebo až podozrenie z trestnej činnosti pri ich žiadaní alebo použití a na vrátenie takýchto prostriedkov preukázateľne ich žiadateľa neúspešne vyzýval. Uvedená výzva však nie je podmienkou. Súdna prax ustálila , že už nedôvodná žiadosť o NFP a ich získanie je od tohto okamihu ich protiprávnym zadržiavaním – vid' ďalej

§ 124 Škoda

- (1) Škodou sa na účely tohto zákona rozumie ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho iná ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach. Škodou sa na účely tohto zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.
- (2) Škodou sa rozumie v zmysle odseku 1 aj ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť.

§ 125

- (1) Škodou malou sa rozumie škoda **prevyšujúca sumu 266 eur**. Škodou väčšou sa rozumie suma dosahujúca **najmenej desaťnásobok** takej sumy (**2660 eur**) . Značnou škodou sa rozumie suma dosahujúca **najmenej stonásobok** takej sumy (**26 660 eur**) . Škodou veľkého rozsahu sa rozumie suma dosahujúca **najmenej päťstonásobok** takej sumy (**133 000 eur**) . Tieto hľadiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.

§ 10 Prečin

- (1) Prečin je
 - a) trestný čin spáchaný z **nedbanlivosti** alebo
 - b) úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje **trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou päť rokov.**
- (2) **Nejde o prečin**, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho **závažnosť nepatrná.**

§ 129 Skupina osôb a organizácia

- (2) **Organizovanou skupinou** sa na účely tohto zákona rozumie spolčenie najmenej troch osôb na účel spáchania trestného činu, s určitou deľbou určených úloh medzi jednotlivými členmi skupiny, ktorej činnosť sa v dôsledku toho vyznačuje plánovitosťou a koordinovanosťou, čo zvyšuje pravdepodobnosť úspešného spáchania trestného činu.
- (4) **Zločineckou skupinou** sa na účely tohto zákona rozumie štruktúrovaná skupina najmenej troch osôb, ktorá existuje počas určitého časového obdobia a koná koordinovane s cieľom spáchať jeden alebo viacej zločinov, trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 alebo niektorý z trestných činov korupcie podľa ôsmej hlavy tretieho dielu osobitnej časti na účely priameho alebo nepriameho získania finančnej alebo inej výhody.

§ 262

- (1) Kto poruší alebo nesplní **povinnosť** vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie **v riadení alebo kontrole činnosti osôb ním riadených**, a tým umožní spáchanie trestného činu podľa § 261 ods. 1, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.
- (2) Odňatím slobody na jeden rok až tri roky sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním značnú škodu.
- (3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu.

- Objektívna stránka skutkovej podstaty tohto trestného činu spočíva alternatívne v úmyselnom porušení povinnosti alebo nesplnení povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie pri kontrole a riadení osôb, ktoré sú vo vzťahu **podriadenosti** k páchatelovi a v dôsledku čoho dôjde k spáchaniu trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 odsek 1 Trestného zákona. Pre trestnú zodpovednosť páchatela sa **vyžaduje príčinná súvislosť** medzi úmyselným porušením alebo nesplnením povinnosti kontroly vo vzťahu k podriadeným osobám a spôsobením trestného činu podľa § 261 odsek 1 Trestného zákona. **Povinnosťou** v zmysle tohto ustanovenia je taká **konkrétna riadiaca alebo kontrolná povinnosť vyplývajúca z niektorej z právnych noriem**, ktorej porušenie alebo nesplnenie má za následok to, že určitá osoba môže konať podľa § 261 odsek 1 Trestného zákona, resp. je to povinnosť, ktorej porušenie alebo nesplnenie prispieje k tomu, že určitá osoba môže konať podľa § 261 odsek 1 Trestného zákona.
- Z praktického hľadiska ide o konanie najmä **vedúcich zamestnancov** úradov práce, sociálnych vecí a rodiny alebo ministerstiev, či iných poskytovateľov NFP, ktorí prevažne v nepriamom úmysle **neplnia dôsledne svoje riadiace alebo kontrolné povinnosti** a tým iným osobám umožňujú neoprávnené získať a používať finančné prostriedky z fondov EU a štátneho rozpočtu SR.
- Predmetná trestná činnosť je tak spáchaná v dôsledku činnosti **troch subjektov** – žiadateľa o NFP, podriadeného páchatela a jeho nadriadeného.

§ 263

- (1) Kto z **nedbanlivosti** poškodí finančné záujmy Európskej únie konaním uvedeným v § 261 ods. 1, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.
- (2) Odňatím slobody na jeden rok až tri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním značnú škodu.

- **Rozdiel** medzi týmto trestným činom a trestným činom uvedeným v § 261 je len **v subjektívnej stránke**. Objektívna stránka týchto trestných činov je rovnaká. Kým trestný čin podľa § 261 je **úmyselným**, pri trestnom čine podľa § 263 postačuje zavinenie **z nedbanlivosti**. Práve s ohľadom na nedbanlivostnú formu zavinenia sa za okolnosť podmieňujúcu použitie prísnejšej trestnej sadzby považuje spôsobenie **minimálne značnej škody**, pričom aj pri spôsobení škody, ktorá je v iných prípadoch posudzovaná ako škoda veľkého rozsahu, pôjde len o naplnenie tohto kvalifikačného znaku značnej škody, pričom pokiaľ bude takýmto nedbanlivostným konaním uvedeným v odseku 1 spôsobená škoda, ktorá je inak posudzovaná za škodu veľkého rozsahu, možno v rámci danej trestnej sadzby odňatia slobody do troch rokov, v rámci hodnotenia stupňa závažnosti činu, prihliadnuť na vyššiu intenzitu naplnenia daného kvalifikačného znaku značnej škody .

§ 15 Zavinenie

Trestný čin je spáchaný **úmyselne**, ak páchatel'

a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo

b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozmenný.

§ 16

Trestný čin je spáchaný z **nedbanlivosti**, ak páchatel'

a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo

b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

§ 18

Na priťažujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, sa prihliadne, ak ide o

a) ťažší následok, aj vtedy, keď ho páchatel' zavinil z **nedbanlivosti**, ak tento zákon nevyžaduje aj v tomto prípade zavinenie úmyselné, alebo

b) inú skutočnosť, aj vtedy, keď o nej páchatel' nevedel, hoci o nej vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol, ak tento zákon nevyžaduje, aby o nej páchatel' vedel.

• § 3 z. č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb

• Trestné činy právnických osôb

- Na účely tohto zákona sa trestnými činmi rozumejú trestné činy upravené v osobitnej časti Trestného zákona, a to nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 a 173, šírenie toxikománie podľa § 174, obchodovanie s ľuďmi podľa § 179, sexuálne násilie podľa § 200, sexuálne zneužívanie podľa § 201 až 202, ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211, sprenevera podľa § 213, podvod podľa § 221, úverový podvod podľa § 222, poisťovací podvod podľa § 223, kapitálový podvod podľa § 224, **subvenčný podvod podľa § 225**, podvodný úpadok podľa § 227, zavinený úpadok podľa § 228, prevádzkovanie nepoctivých hier a stávkov podľa § 229, nepovolená prevádzka lotérií a iných podobných hier podľa § 230, podielníctvo podľa § 231 a 232, legalizácia príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 a 234, úžera podľa § 235, poškodzovanie veriteľa podľa § 239, zvýhodňovanie veriteľa podľa § 240, neoprávnený prístup do počítačového systému podľa § 247, neoprávnený zásah do počítačového systému podľa § 247a, neoprávnený zásah do počítačového údajov podľa § 247b, neoprávnené zachytávanie počítačových údajov podľa § 247c, výroba a držba prístupového zariadenia, hesla do počítačového systému alebo iných údajov podľa § 247d, neoprávnené podnikanie podľa § 251, neoprávnené zamestnávanie podľa § 251a, skresľovanie údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 259 a 260, **poškodzovanie finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 až 263**, zneužívanie informácií v obchodnom styku podľa § 265, manipulácia s trhom podľa § 265a, machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 a 267, poškodzovanie spotrebiteľa podľa § 269, nekalé obchodné praktiky voči spotrebiteľovi podľa § 269a, falšovanie, pozmeňovanie a neoprávnená výroba peňazí a cenných papierov podľa § 270, uvádzanie falšovaných, pozmenených a neoprávnené vyrobených peňazí a cenných papierov podľa § 271, výroba a držba falšovateľského náčinia podľa § 272, skrátenie dane a poistného podľa § 276, neodvedenie dane a poistného podľa § 277, daňový podvod podľa § 277a, nezaplatenie dane a poistného podľa § 278, marenie výkonu správy daní podľa § 278a,

- všeobecné ohrozenie podľa § 284 a 285, nedovolené ozbrojovanie a obchodovanie so zbraňami podľa § 294 a 295, založenie, zosnovanie a podporovanie zločineckej skupiny podľa § 296, založenie, zosnovanie a podporovanie teroristickej skupiny podľa § 297, nedovolená výroba a držanie jadrových materiálov, rádioaktívnych látok, vysoko rizikových chemických látok a vysoko rizikových biologických agensov a toxínov podľa § 298 a 299, ohrozenie a poškodenie životného prostredia podľa § 300 a 301, neoprávnené nakladanie s odpadmi podľa § 302, neoprávnené vypúšťanie znečisťujúcich látok podľa § 302a, porušovanie ochrany vôd a ovzdušia podľa § 303 a 304, porušovanie ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305, porušovanie ochrany stromov a krov podľa § 306, teror podľa § 313 a 314, prijímanie úplatku podľa § 328 až 330, podplácanie podľa § 332 až 334, nepriama korupcia podľa § 336, marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 a 349, prevádzka podľa § 355 a 356, kupliarstvo podľa § 367, výroba detskej pornografie podľa § 368, rozširovanie detskej pornografie podľa § 369, prechovávanie detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení podľa § 370, ohrozovanie mravnosti podľa § 371 a 372, terorizmus a niektoré formy účasti na terorizme podľa § 419, založenie, podpora a propagácia hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 421, prejav sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422, výroba extrémistických materiálov podľa § 422a, rozširovanie extrémistických materiálov podľa § 422b, prechovávanie extrémistických materiálov podľa § 422c, popieranie a schvaľovanie holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti podľa § 422d, hanobenie národa, rasy a presvedčenia podľa § 423, podnecovanie k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti podľa § 424, apartheid a diskriminácia skupiny osôb podľa § 424a a neľudskosť podľa § 425.

- Z kvantitatívneho hľadiska je potrebné konštatovať, že citované trestné činy podľa § 262 a § 263 Trestného zákona vykazujú v poslednom období v počte stíhaných osôb nulový nápad. V prípade § 261 Trestného zákona je tento nápad u stíhaných osôb, proti ktorým bolo trestné stíhanie skončené podľa štatistík Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky za roky 2012 – 2014 rastúci, pretože ide o počty 42, 48 a 57 stíhaných osôb. Rovnako rastúci je aj počet osôb obžalovaných a ukončených dohodou o vine a treste: 34-40-49. Nakoniec relatívne stúpajúce čísla sú aj u odsúdených osôb: 25-32-32.

	2014					2015					2016				
	stih.	obž.	VaT	PZTS	zmier	obž.	VaT	PZTS	zmier	obž.	VaT	PZTS	zmier	obž.	
§ 250															
§ 251															
§ 252															
§ 254	4	0	4		4	1	0	0	0	1	0	0	0	0	
§ 255										1	1	0	0	1	
§ 259															
§ 257															
§ 258															
§ 259						3	2	0	1						
§ 261	57	38	11	3	32	64	44	8	2	34	48	32	9	5	
§ 264															
§ 265															
§ 266	9	2	4		4	21	6	12	0	12	6	5	0	1	
§ 267															
§ 268															
§ 269															
§ 273															
§ 274	8	8													
§ 275															
§ 276						5	42	16	6	15	24	5	3	0	
§ 277	24	2			3	46	22	4	3	5	45	26	3	6	
§ 278											2	2	0	0	
§ 279	14	14			14	1	0	0	0	1	0	0	0	0	
§ 281															
§ 282															
§ 283															
stih.	116					178				128					
obž.	50					90				73					
VaT		33				30					15				
PZTS			3				21					13			
Zmier				0				0					0		
odp.					62				51					40	

ŠTRUKTÚRA KRIMINALITY A OSÔB STÍHANÝCH A OBŽALOVANÝCH PRE TRESTNÉ ČINY v Slovenskej republike v rokoch 2012 - 2016

SR / rok:		2012	2013	2014	2015	2016	
Počet známych osôb, voči ktorým bolo trestné stíhanie skončené	st.	54 100	53 899	49 644	43 772	39 139	
	obž.	34 835	35 313	33 759	31 932	28 612	
z toho obžalovaných osôb							
Počet spáchaných trestných činov (prečinov, zločinov) pre ukončené trestné stíhanie známych osôb	st.	63 906	63 972	59 750	51 904	46 234	
Skladba odstíhaných a obžalovaných známych osôb:	muži	st.	46 184	45 972	42 232	37 027	33 019
	ženy	st.	7 916	7 927	7 412	6 745	6 120
	mladiství	st.	3 682	3 516	3 207	2 522	2 085
	cudzinci	st.	1 235	1 258	1 135	1 237	1 277
	osoby, ktoré trestný čin spáchali pod vplyvom alkoholu	st.	6 773	6 936	6 617	6 425	5 932
	osoby, ktoré trestný čin spáchali pod vplyvom inej návykovej látky	st.	525	562	507	454	436
recidivisti	obž.	11 792	12 514	13 004	12 633	11 317	
Trestné stíhanie	podmienečne zastavené prokurátorom		2 898	2 918	2 255	1 764	1 485
	podmienečne zastavené súdom		234	170	177	118	160
Rozhodnutie prokuratúry o schválení zmiaru		779	848	634	586	469	
Skončené na prokuratúre podaním návrhu na dohodu o vine a treste		8 458	8 119	6 850	4 878	4 639	
Počet oznámení o odsúdení osôb podľa evidencie prokuratúry (stav k 8.1.2017)		36 163	36 607	35 590	30 932	28 510	

§ 225 Subvenčný podvod

-
-
- (1) Kto vyláka od iného dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce, ktorých poskytnutie alebo použitie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na podmienky, ktoré nespĺňa, a to tým, že ho uvedie do omylu v otázke ich splnenia, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.
- (2) Rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto získanú dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce použije v rozsahu väčšom na iný ako určený účel.
- (3) Odňatím slobody na dva roky až päť rokov sa páchatel potrestá, ak ako zamestnanec, člen, zástupca alebo iná osoba oprávnená konať za toho, kto dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce poskytuje, umožní získať dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce tomu, o kom vie, že nespĺňa podmienky určené na jeho poskytnutie.
- (4) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1, 2 alebo 3
 - a) a spôsobí ním väčšiu škodu,
 - b) z osobitného motívu, alebo
 - c) závažnejším spôsobom konania.
- (5) Odňatím slobody na päť rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1, 2 alebo 3 a spôsobí ním značnú škodu.
- (6) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1, 2 alebo 3
 - a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu
 - b) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo
 - c) za krízovej situácie.

§ 19 z. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy ako všeobecne záväzný právny predpis

-
- (1) Verejné prostriedky možno použiť na účely, ktoré sú v súlade s osobitnými predpismi. Prostriedky štátneho rozpočtu možno použiť len na účely, na ktoré boli ustanovené zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok alebo ustanovené podľa tohto zákona.
- (3) Právnické osoby a fyzické osoby, ktorým sa poskytujú verejné prostriedky, zodpovedajú za hospodárenie s nimi a sú povinné pri ich používaní zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia;
- (4) Štatutárny orgán subjektu verejnej správy je povinný zabezpečiť, aby sa verejné prostriedky uvoľňovali iba v takej výške, aká zodpovedá rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte subjektu verejnej správy.

- § 31 Porušenie finančnej disciplíny
- (1) Porušením finančnej disciplíny je
 - a) poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom,
 - j) nehospodárne, neefektívne a neúčinné vynakladanie verejných prostriedkov,
 - k) nedodržanie ustanoveného alebo určeného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami,
 - m) porušenie pravidiel a podmienok pri poskytovaní prostriedkov z rozpočtu verejnej správy subjektom verejnej správy,
 - n) porušenie pravidiel a podmienok, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté.

1. aplikačný problém – **menšie porušenie zákona** ,
 napr. starosta predloží nesprávny výpis uznesenia obecného zastupiteľstva na projekt hodnoty cca 1 mil. eur , ale finančné prostriedky EU použije na stanovený účel – **vysoká škoda a vysoká trestná sadzba TOS 7- 12 resp. až 10 – 15 rokov**

§ 39 TZ – mimoriadne zníženie trestu ???
 na 2 roky (aj PO TOS) , resp. najmenej 5 rokov

- **Občianskoprávny vzťah nie je totožný s § 261 TZ a iné**
- Rozsudok OS Bratislava V sp. zn. 50C 229/2012 – odporca je povinný navrhovateľovi (poskytovateľovi NFP) zaplatiť istinu 130 000 eur s úrokom z omeškania.....
- **Dôvody (podstatné)**
- - neinformovanosť a nepublicita projektu na mieste (pre trestné konanie irelevantné)
- - nezasielanie monitorovacích správ (pre TK irelevantné)
- - čiastočné nevykonanie školení v dni kontrol (skúmanie v TK náhradných termínov školení výsluchmi početných účastníkov a lektorov školení v zmysle obrany podozrivých)
- - chyby verejného obstarávania (v TK - iný žiadateľ o NFP a iný subjekt realizujúci VO , samostatné vyšetrenie § 266 TZ)
- Iné rozhodnutia – rôznosť materiálov , rozmerov , odlišnosť lektorov.....

- Medzi staršie aplikačné problémy majúce nielen hmotnoprávny, ale aj procesnoprávny charakter možno zaradiť pôvodné nejednotné právne názory vychádzajúce z toho, či za situácie, ak sa finančné prostriedky z niektorého z rozpočtov Európskych spoločenstiev poskytujú prostredníctvom slovenských štátnych orgánov (v konkrétnom prípade z fondu v správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý je z 50% financovaný z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a 50% zo štátneho rozpočtu SR), je správna právna kvalifikácia skutku ako trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 Trestného zákona a zároveň aj ako subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona, alebo len ako trestného činu subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona (za skutkovej situácie, že takéto finančné prostriedky páchatel' vylákal predkladaním Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny nesprávnych dokladov a tieto finančné prostriedky následne použil na iný ako deklarovaný účel – nie na zriadenie a prevádzkovanie chránenej dielne). V prípade prvej z uvedených situácií by totiž príslušným podľa § 14 písm. l) pôvodného Trestného poriadku bol Špecializovaný trestný súd, kým v prípade druhej situácie (právna kvalifikácia skutku len podľa § 225 Trestného zákona) by bol príslušným okresný súd. Keďže prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, prikláňajúc sa k prvému z týchto právnych názorov podal obžalobu Špecializovanému trestnému súdu a tento súd naopak, argumentujúc, druhým právnym názorom, neuznal svoju príslušnosť a vec postúpil okresnému súdu, na základe sťažnosti prokurátora **Najvyšší súd SR prijal právny názor, že v takýchto prípadoch príslušným je Špecializovaný trestný súd, pretože predmetný skutok má byť právne kvalifikovaný ako trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 Trestného zákona a zároveň ako trestný čin subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona, čím je daná pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu podľa § 14 písm. l) Trestného poriadku .**

- Podstatnými argumentmi na vyslovenie tohto právneho názoru Najvyšším súdom SR bolo zistenie, že vychádzajúc z definície finančných záujmov Európskych spoločenstiev, tieto predstavujú ich príjmy, výdavky a prostriedky a súvisia predovšetkým s rozpočtom Európskych spoločenstiev. Finančné záujmy Európskych spoločenstiev predstavuje i rozsiahly systém zberu a následného prerozdelenia finančných prostriedkov. Za konanie proti finančným záujmom ES možno považovať ľstivé získanie finančných prostriedkov, vyhýbanie sa povinnému plateniu, vylákatie prostriedkov zo štrukturálnych fondov na základe neexistujúcich, či predstieraných programov, zneužívanie finančných prostriedkov, porušovanie podmienok grantov a podobne. Článkom 280 Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev (tzv. Maastrichtská zmluva) bol zavedený **princíp asimilácie**. Uvedené ustanovenie založilo povinnosť členských štátov prijať na ochranu finančných záujmov Európskych spoločenstiev do svojej trestnoprávnej úpravy opatrenia rovnocenné s opatreniami smerujúcimi k ochrane ich vlastných finančných záujmov.

- Zo znenia Dohovoru, ktorý má povahu medzinárodnej zmluvy, nielen svojou formou, ale aj preto, že ide o predpis vydaný na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii, je zrejmé, aké konania mala na mysli chrániť pôvodná dohoda štátov Európskej únie – nejde v žiadnom prípade o spreneveru v zmysle trestného činu, ako ho pozná naše trestné právo, ale o akékoľvek podvodné konanie, ktoré má za následok odcudzenie, alebo protiprávne zadržanie finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev alebo z rozpočtov spravovaných Európskymi spoločenstvami alebo v ich mene.
- Na vyrovnávanie regionálnych rozdielov v rámci Európskej únie bol vytvorený systém finančných nástrojov, ktorý je známy pod pojmom štrukturálne fondy. Jedným zo štrukturálnych fondov je Európsky sociálny fond (ESF), ktorý podporuje aktivity v oblasti zamestnanosti zamerané na zlepšenie kvalifikovanosti obyvateľstva a vzdelávacích systémov. Ak práve z tohto fondu boli priznané prostriedky aj obvinenému na realizáciu jeho projektu, ktorý však nezrealizoval a jeho realizáciu a „naplnenie“ určenia prostriedkov len predstieral, potom ich nepoužil na ten účel, na naplnenie ktorého mu boli zverené. Tieto prostriedky napriek tomu boli z oboch zdrojov v konkrétnej trestnej veci vyplatené. Tieto prostriedky sú presne účelovo určené a tento účel konaním obvineného naplnený nebol. Preto je zrejmé, že finančné prostriedky z Európskeho sociálneho fondu boli použité v rozpore s ich určením. **Finančným prostriedkom z Európskeho sociálneho fondu nie je poskytovaná ochrana prostredníctvom ustanovenia § 225 Trestného zákona.**
- Nie je pritom rozhodujúce, že v **technike** poskytovania týchto finančných prostriedkov išlo o refundáciu už vynaložených nákladov, čo je spôsobené podmienkami poskytovania prostriedkov z fondov Európskych spoločenstiev priamo v Slovenskej republike cez ich prerozdelenie prostredníctvom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (alebo iných štátnych orgánov SR).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. 5 Tost 12/2009 z 12.9.2009 zároveň vyslovil právny názor, že jednočinný súbeh trestného činu subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona a trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 Trestného zákona je možný v zásade preto, že každý z uvedených trestných činov chráni iný objekt.

• FINANČNÉ VZŤAHY S EURÓPSKOU ÚNIOU

- § 20 z. č. 523/2004 Z. z. v platnom znení o rozpočtových pravidlách verejnej správy
- (1) Prostriedky Európskej únie sa vedú na osobitných účtoch ministerstva financií v Štátnej pokladnici; prostriedky Európskej únie možno v rozsahu dohodnutom s ministerstvom financií viesť aj na osobitných účtoch iných ministerstiev.
- (2) Z výdavkov podľa § 8 ods. 3 sa poskytujú prostriedky prostredníctvom príslušného orgánu štátnej správy alebo, ak tak ustanoví osobitný zákon, prostredníctvom inej právnickej osoby podľa osobitného predpisu. 24a)
- (3) Štátny orgán a rozpočtová organizácia, ktoré sústreďujú odvody Európskej únii, vedú tieto prostriedky na samostatnom účte v Štátnej pokladnici, z ktorého sa prevádzajú na osobitný účet vedený ministerstvom financií v mene Európskej komisie, zriadený v Štátnej pokladnici; na osobitný účet sa z výdavkov štátneho rozpočtu prevádzajú aj odvody Európskej únii [§ 8 ods. 1 písm. d)].

§ 213 Sprenevera

- (1) Kto si **prisvojí cudziu vec**, ktorá mu bola zverená, a spôsobí tak na cudzom majetku škodu malú, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.
- (2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
 - a) a spôsobí ním väčšiu škodu,
 - b) z osobitného motívu,
 - c) ako osoba, ktorá má osobitne uloženú povinnosť chrániť záujmy poškodeného, alebo ako správca konkurznej podstaty, alebo
 - d) závažnejším spôsobom konania.
- (3) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním značnú škodu.
- (4) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
 - a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu,
 - b) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo
 - c) za krízovej situácie.

- Ďalší z aplikačných problémov, ktorý bol riešený v praxi sa týkal možnej právnej kvalifikácie skutku okrem § 261 Trestného zákona aj ako sprenevery podľa § 213 Trestného zákona, za predpokladu, že bol spreneverený nenávratný finančný príspevok pochádzajúci z rozpočtu Európskych spoločností a zároveň zo štátneho rozpočtu SR. Súdna prax ustálila právny záver, že trestný čin sprenevery podľa § 213 Trestného zákona v takýchto prípadoch neprichádza do úvahy preto, že už z podstaty uvedeného finančného príspevku definovaného ako nenávratný je zrejmé, že takto poskytovaný príspevok nie je pre jeho prijímateľa cudzou vecou, ktorá mu bola len zverená tak, ako to predpokladá § 213 odsek 1 Trestného zákona, ale že tento nenávratný finančný príspevok sa jeho poukázaním na účet prijímateľa stáva jeho vlastníctvom na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku uzatvorenej napr. podľa § 269 odsek 2 Obchodného zákonníka a iných ustanovení podľa obsahu a charakteru konkrétneho projektu (napr. v prípade Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013 aj v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1290/2005, nariadením Rady (ES) č. 1698/2005, nariadením Komisie (ES) č. 1974/2006, nariadením Komisie (EÚ) č. 65/2011, Systémom finančného riadenia Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, Schémou štátnej pomoci na podporu diverzifikácie nepoľnohospodárskych činností č. X428/2009, zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci a podľa ustanovenia § 20 odsek 2 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa ustanovení §§ 35 a 38 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov.

- Opačným prípadom je však v praxi relatívne častá situácia, ak napr. v rámci regionálneho operačného programu spolufinancovaného Európskym fondom regionálneho rozvoja je uzatvorená zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku medzi ministerstvom a obcou na projekt stavebné úpravy objektu základnej školy. V praxi boli riešené konkrétne prípady na základe zistení, že prijímateľ príspevku – obec predkladala ministerstvu doklady o postupnej riadnej realizácii stavebných úprav školy, avšak ministerskou kontrolou bolo zistené, že časť týchto stavebných prác a tovarov ich dodávateľ len fakturoval v skutočnosti ich však nevykonával, resp. vykonával v nižšej kvalite a cene (napr. laicky neodkontrolovateľné podklady pod podlahami, kvalitatívne horšie použité materiály na zrealizovanie kanalizácie a pod.). Za daných okolností bolo ustálené, že ak obec o týchto skutočnostiach nemala vedomosti, jej starosta nemohol byť pre absenciu úmyselného zavinenia trestne stíhaný, avšak v prípade opaku bol tak starosta, zástupcovia dodávateľa stavby i stavebný dozor stíhaní za spolupáchateľstvo k už analyzovaným trestným činom podľa § 20, § 225 a § 261 Tr. zákona (1).
- V prípade skôr zmieňovanej situácie, kedy starosta obce nebol stíhaný, došlo k stíhaniu dodávateľa stavby a stavebného dozoru len za spolupáchateľstvo k trestnému činu podvodu podľa § 20, § 221 Tr. zákona, pretože títo páchatelia vylakávali už finančné prostriedky len z majetku obce, pretože ako to bolo skôr naznačené, poskytnutím nenávratného finančného príspevku sa tieto finančné prostriedky stali súčasťou obecného rozpočtu a prestali tak byť prostriedkami štátneho rozpočtu a rozpočtu Európskej únie (2).
- (3) Možnosť postihu len dodávateľa stavby ako (1), ak uvádza do omylu žiadateľa NFP v čase, ak sa NFP ešte nestal jeho majetkom a na strane dodávateľa je vyplatenie mu prostriedkov z EÚ refundáciou prioritou.

- Na druhej strane relatívne otvoreným v aplikačnej praxi zostáva výklad pojmu „použije prostriedky z rozpočtu Európskej únie na iný účel, ako boli pôvodne určené, a tým umožní spôsobenie sprenevery“ za situácie, že síce tieto prostriedky boli určené a použité jeho prijímateľom na daný projekt, napr. rekonštrukciu školy vo všeobecnosti, avšak nie podľa pôvodnej, ale dodatočne, bez vedomia poskytovateľa príspevku, pozmenenej dokumentácie, hoci z objektívnych dôvodov. Príkladom takejto situácie môže byť prípad, ak v stavebnej projektovej dokumentácii bola časť nenávratného finančného príspevku určená napr. na výstavbu plotu, avšak po dodatočnom zistení, že opravu potrebuje viac kanalizácia, časť nenávratného finančného príspevku nebola vôbec použitá na spomenutú výstavbu plotu, ale na opravu kanalizácie a strechy.
- Podľa jedného z právnych názorov podstatným je to preukázané zistenie vyplývajúce z listinných dôkazov, že poskytnutie nenávratného finančného príspevku zo strany poskytovateľa prijímateľovi je upravené Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej aj NFP), ktorej predmetom je vymedzenie zmluvných podmienok. Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o poskytnutí NFP sú jej prílohy. Medzi neoddeliteľné prílohy patrí aj platný rozpočet projektu, ktorý obsahuje pevne stanovené názvy položiek (materiálové vyhotovenie, špecifikácia stavebných prác), výmery a jednotkové ceny stavebných prác a dodávok. V priebehu projektu je možné si nárokovať len reálne zhotovené stavebné práce a dodávky, ktoré sú jeho súčasťou a za ceny v ňom uvedené. To znamená, že všetky ostatné stavebné práce a dodávky, ktoré vznikli počas projektu vplyvom samotnej stavebnej činnosti a ktoré nie sú súčasťou zmluvy o poskytnutí NFP resp. dodatkov, nebudú poskytovateľom zohľadnené.

- Ak k takejto zmene dôjde, subjekt by mal požiadať o tzv. zmenové konanie, pretože prijímateľ pomoci prostriedkov štátneho rozpočtu a Európskej únie, môže tieto prostriedky použiť len na prísne stanovený účel podľa projektu. Ak nie sú takto použité, považuje sa to za neoprávnené výdavky a tie buď nie sú poskytnuté, alebo sa žiadajú vrátiť. Ak neprebehne zmenové konanie a prostriedky sa použijú inak ako v zmysle schváleného projektu, ide o neoprávnené výdavky (čo vyplýva z výpovedí zamestnancov poskytovateľa príspevku).
- Podľa iného právneho názoru neobstojí obrana obžalovaných, že relevantným je použitie časti nenávratného finančného príspevku aj na iné položky v rámci pôvodného projektu. Zastávam názor tak, ako to bolo vyššie konštatované, že každá z pôvodných položiek je pevne stanovená, prísne účelovo viazaná a jej zmena je možná len na základe spomenutého tzv. zmenového konania. V opačnom prípade nezrealizovaním, resp. iným realizovaním jednotlivých výdavkových položiek došlo v konkrétnom prípade k porušeniu článku 14 odsek 1 písm. a/, c/, j/ Všeobecných zmluvných podmienok, ktoré tvoria prílohu č. 1 Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, podľa ktorého oprávnenými výdavkami sú všetky výdavky, ktoré sú nevyhnutné na realizáciu aktivít Projektu tak ako je uvedené v článku 2 zmluvy o poskytnutí NFP a ktoré spĺňajú nasledujúce podmienky:
 - vznikli v čase realizácie aktivít Projektu a v súvislosti s Projektom pred zmluvne stanoveným termínom ukončenia realizácie aktivít Projektu,
 - spĺňajú podmienky oprávnenosti výdavkov v zmysle príslušnej Výzvy na predkladanie žiadosti o NFP, resp. iného dokumentu Poskytovateľa, ktorým sa určujú podmienky oprávnenosti výdavkov,
 - boli vynaložené v súlade so Zmluvou, právnymi predpismi SR a ES.
- Za daných okolností zdieľam právny názor, že je namieste vyvodenie trestnej zodpovednosti u starostu, stavebného dozoru a zástupcu dodávateľa stavby za spolupáchateľstvo k trestným činom subvenčného podvodu a poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 20, § 225 a § 261 Trestného zákona.
- V konkrétnej trestnej veci bol však Špecializovaný trestný súd a v odvolacom konaní aj Najvyšší súd SR opačného názoru, pripustil možnosť zámeny naznačených stavebných položiek, v dôsledku čoho konštatoval, že finančné prostriedky neboli použité na iný účel, ako boli pôvodne určené, tým nebolo umožnené spôsobenie sprenevery, v dôsledku čoho obžalovaných spod obžaloby prokurátora oslobodil.

- Na citovanú časť skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 odsek 1 Trestného zákona „použije prostriedky z rozpočtu Európskych únie na iný účel ako boli pôvodne určené, a tým umožní spôsobenie sprenevery alebo protiprávne zadržanie prostriedkov z uvedeného rozpočtu“ narážala aplikačná prax aj v inom prípade, konkrétne, ak síce páchatel' použije alebo predloží poskytovateľovi príspevku falšovaný, nesprávny alebo neúplný výkaz alebo doklad, vyláka tak finančné prostriedky z niektorého rozpočtu Európskych spoločností, v skutočnosti však všetky takto získané finančné prostriedky sú použité napr. na výstavbu konkrétneho objektu alebo na iný pravdivo deklarovany účel.

- Relevantný právny názor NS SR vychádza z tvrdenia , že už samotným predložením nesprávnych dokladov poskytovateľovi príspevku nevzniká nárok jeho žiadateľovi na vyplatenie NFP . Akékoľvek úvahy o rozsahu oprávnených a neoprávnených výdavkov sú za týchto okolností bezpredmetné a právne irelevantné, keďže poskytnutý NFP , na ktorý obvinení nemali nárok **predstavuje od jeho vyplatenia protiprávne zadržanie prostriedkov poskytnutých z rozpočtu EÚ**. Za daných okolností nie je potrebná žiadosť poskytovateľa adresovaná príjemcovi NFP o jeho vrátenie – [uznesenie NS SR sp. zn. 3 To 11/2013 z 25.3.2015.](#)

- Tieto právne úvahy sú z hľadiska zavinenia konkrétnych osôb zložitejšie v tých prípadoch , ak poskytovateľ príspevku zistí existenciu falošných dokladov v čase kontroly pred samotným poskytnutím príspevku (tr. čin je len v štádiu pokusu) a žiadateľ sa bráni , že o falšovaných dokladoch nemal vedomosť, napr. zabezpečenie falošného úverového prísľubu pre žiadateľa a iných podobných dokladov inými osobami , najmä už nebohými – **vyvodenie trestnej zodpovednosti by v takýchto prípadoch bolo sťažené (skúmanie úmyslu – nedbanlivosti – nezavinené konanie)**.

- Ešte zložitejšia je situácia, ak páchatel' využitím **obchodných medzičlánkov** zakúpi napr. výrobnú technológiu, tá je však týmto (niekedy aj zjavne) predražená, poskytovateľovi nenávratného finančného príspevku ale poskytne žiadateľ pravdivé údaje, a ten na základe nich príspevok príjemcovi v plnej výške poskytne. V tomto smere v zásade existujú dva protichodné právne názory.
- Jeden z nich v tejto skutkovej situácii predraženého nákupu vidí znak predloženia nesprávneho dokladu poskytovateľovi príspevku a zároveň aj naplnenie znakov použitia prostriedkov z rozpočtu Európskej únie na iný účel, ako boli pôvodne určené, a tým umožňuje spôsobenia sprenevery .
- Iný právny vychádza z toho, že za daných okolností nemôže byť spáchaný trestný čin v zmysle § 261 Trestného zákona, ak boli poskytovateľovi tieto skutočnosti z predloženej mu dokumentácie príjemcom NFP známe. Tento právny názor pramení z presvedčenia, že predložením pravdivých a úplných podkladov príjemcom príspevku jeho poskytovateľovi, hoci o predraženom nákupe (napr. atypickej vínnej technológii) má poskytovateľ príspevku k dispozícii všetky relevantné údaje, a nielenže má možnosť, ale dokonca povinnosť skontrolovať ich aj z hľadiska efektívnosti a hospodárnosti takéhoto nákupu. Po zistení, že sa nepostupovalo efektívne a hospodárne je povinnosťou poskytovateľa neposkytnúť príspevok alebo prinajmenšom tento krátiť. Za daných okolností by mohol byť relevantný právny záver, že absentujú znaky citovanej skutkovej podstaty trestného činu podľa § 261 Tr. zákona.
- V tomto smere zatiaľ neexistuje judikatúra, ŠTS sa však zatiaľ neprávoplatne v konkrétnej trestnej veci priklonil k prvej verzii, odsúdil obžalovaného , tento rozsudok však NS SR aktuálne zrušil. V rozhodnutí 5 To 9/2016 z 15.6.2017 NS SR v podstate konštatoval , že je potrebné detailne skúmať hospodársku podstatu realizovaných transakcií a ich ekonomický zmysel.

- Do výpočtu aplikačných problémov možno zaradiť tiež situáciu, ak v čase poskytnutia nenávratného finančného príspevku v zmluve o jeho poskytnutí nebola žiadna zmienka o tom, že tento príspevok pochádza z rozpočtu Európskych spoločenstiev a jeho prijímateľ nemal ani žiadnu inú informáciu o tomto zdroji a až po obdržaní takéhoto príspevku a jeho minúť bol predvolaný na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, aby podpísal dodatok tejto zmluvy, v ktorej už bol zdroj z rozpočtu Európskych spoločenstiev uvedený. **Adekvátnym právnym názorom je ten, ktorý pre absenciu úmyslu neumožňuje stíhať páchatela aj pre trestný čin podľa § 261 Trestného zákona, za splnenia zákonom stanovených podmienok by bol možný jeho postih podľa zmieňovaného § 225 Trestného zákona.** Tento záver platí o to viac, ak spomínaný dodatok zmluvy nebol podpísaný vôbec.

- Za ojedinelé riešenie právneho problému možno označiť v zásade opačnú, ako naposledy popisovanú situáciu, teda ak páchatel' podpisom zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku mal vedomosť o tom, že poskytované finančné prostriedky majú pochádzať jednak z rozpočtu Európskych spoločenstiev a jednak zo štátneho rozpočtu. V momente prevodu finančných prostriedkov z účtu poskytovateľa na účet prijímateľa však došlo k administratívnej chybe v účtovaní a prijímateľovi v skutočnosti boli poskytnuté len finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, o čom ich prijímateľ nemal vedomosť. V konečnom dôsledku páchatel' finančné prostriedky **len zo štátneho rozpočtu** vylákal na základe nepravdivých podkladov a tie použil na iný účel ako boli pôvodne určené. Riešiť túto situáciu je možné na základe použitia teórie o pozitívnom skutkovom omyle, ktorý vzniká vtedy, keď sa páchatel' mylne domnieva, že existuje skutočnosť, ktorá napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu, hoci táto skutočnosť neexistuje. V tomto prípade nie je vylúčené zavinenie, pričom páchatel'ova trestná činnosť sa posúdi podľa zásad o zodpovednosti za pokus. **Z uvedeného dôvodu bude páchatel' trestne stíhaný v zmysle § 14 ods.1 , § 261 Trestného zákona za pokus k tomuto trestnému činu a za dokonaný trestný čin subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona.**

§ 13 TZ Príprava na zločin

- (1) Príprava na zločin je konanie, ktoré spočíva v úmyselnom organizovaní zločinu, zadovážovaní alebo prispôbovaní prostriedkov alebo nástrojov na jeho spáchanie, v spolčení, zhluknutí, návode, objednávaní alebo pomoci na taký zločin alebo v inom úmyselnom vytváraní podmienok na jeho spáchanie, ak nedošlo k pokusu ani dokonaniu zločinu.
- (2) Príprava na zločin je trestná podľa trestnej sadzby ustanovenej za zločin, ku ktorému smerovala.
- (4) Ustanovením odseku 3 nie je dotknutá trestnosť páchatel'a za iný trestný čin, ktorý už týmto konaním spáchal.

§ 14 Pokus trestného činu

- (1) Pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel' dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.
- (2) Pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonaný trestný čin.

- Splnomocnenec zúčastnenej osoby a poškodeného
- § 53 TP
- (1) Zúčastnená osoba a poškodený sa môžu dať zastupovať splnomocnencom. Splnomocnencom poškodeného môže byť aj poverený zástupca organizácie na pomoc poškodeným.
- (2) Splnomocnencom zúčastnenej osoby a poškodeného môže byť len osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony nie je obmedzená; **na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí nemôže byť splnomocnencom ten, kto je naň predvolaný ako svedok**, znalec, tlmočník alebo prekladateľ.
- (3) Splnomocnencom zúčastnenej osoby alebo poškodeného v trestnom konaní, v ktorom sa prejednávajú utajované skutočnosti, môže byť iba advokát alebo osoba, ktorá sa môže oboznamovať s utajovanou skutočnosťou na príslušnom úseku.

- Vážne aplikačné problémy
- **Výzvy , ich čiastočná realizácia**, napr. v štádiu podpísania zmlúv medzi žiadateľom a poskytovateľom , zatiaľ bez následného verejného obstarávania žiadateľom , formálna správnosť projektov a ich hodnotenia , následná spoločenská angažovanosť, spochybňovanie žiadateľov , **nevyplatenie NFP**.....
- **§ 261 TZ ?**....použitie prostriedkov na iný účel ako boli pôvodne určené ? spôsobenie sprenevery ? protiprávne zadržanie prostriedkov.....???

- Určítym špecifikom dokazovania týchto trestných činov je okruh dôkazov, ktoré sú nevyhnutné na preukázanie týchto deliktov. K nim patria predovšetkým **listinné dôkazy (sú spravidla k dispozícii !!!)** a z nich neodmysliteľné miesto najmä v počiatkovej fáze trestného konania majú správy o výsledkoch následných finančných kontrol. Tieto správy nadväzujú na dodržiavanie ustanovení prvotne uzavretej Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku medzi jeho poskytovateľom, napr. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a príjmom napr. osobou samostatne zárobkovo činnou, obcou, alebo inou právnickou osobou. A práve právny základ naznačených kontrol možno považovať tiež za určitú osobitosť postihu týchto trestných činov. Tento právny základ vytvára predovšetkým zákon č. 502/2001 Z. z. v platnom znení o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Cieľom finančnej kontroly je podľa § 4 zabezpečiť hospodárny, efektívny, účinný výkon verejnej správy, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, podmienok poskytnutia verejných prostriedkov, podmienok zmlúv a rozhodnutí vydaných na základe osobitných predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami, včasné a spoľahlivé informovanie vedúceho orgánu verejnej správy o úrovni hospodárenia s verejnými prostriedkami a o vykonávaných finančných operáciách alebo ich častiach, predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam, správnosť a overiteľnosť vykonávania finančnej operácie alebo jej časti, spoľahlivosť výkazníctva, ochranu majetku a informácií.

Ďalším z neopomenuteľných listinných dôkazov zabezpečovaných pri dokazovaní trestných činov poškodzovania finančných záujmov Európskej únie sú žiadosti o poskytnutie NFP s prílohami a

žiadosti o platbu s prílohami, ktorých obsahom sú spravidla najmä identifikácie žiadosti, príjemcu, projektu, bankového účtu, zoznam príloh (s uvedením napr. zoznamu deklarovaných výdavkov, relevantných častí účtovníctva, bankových výpisov), čestné vyhlásenie (s uvedením napr. vyrovnania záväzkov voči štátnym orgánom, súladu dokladov s vedeným účtovníctvom a pod.) a nakoniec identifikácia žiadateľa.

Dôsledkom porušenia ustanovení Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku je odstúpenie od tejto zmluvy poskytovateľom príspevku a jeho výzva na vrátenie minimálne časti tohto príspevku príjemcom.

V zložitejších trestných veciach týkajúcich sa projektov, ktorých predmetom sú napr. výstavby alebo rozsiahle rekonštrukcie nehnuteľností, deklarované nákupy technológii, strojov a zariadení a podobne, súčasťou dokazovania sú tiež príslušné znalecké posudky zamerané na zisťovanie či rozsah vyžiadaných a poskytnutých finančných prostriedkov bol skutočne využitý na deklarovaný účel alebo naopak, aspoň časť týchto prostriedkov na daný účel použitá nebola, čím došlo k ich sprenevere.

Výpovede obvinených , svedkov, poškodených , **znalecké dokazovanie** , prehliadky , ITP.....

- V skutkovo jednoduchších trestných veciach sa následne tieto základné listiny a ďalšie dôkazy môžu premietnuť napr. do takto formulovanej skutkovej vety (zjednodušenej a anonymizovanej pre účely tejto prezentácie).
- Obvinený XY po tom, čo 2010 podal na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny ... (ďalej aj ÚPSVaR ...) žiadosť o poskytnutie príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť (ďalej aj SZČ) a po podpísaní Dohody o poskytnutí príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť číslo v dňa 2010 s následným dodatkom s týmto úradom (ďalej aj Dohoda) a po podaní žiadosti o platbu dňa 2010, vylákal v rozpore s preukazovaným tvrdením o úmysle podnikateľ ku dňu ...2010 od ÚPSVaR príspevok vo výške €, pričom v rozpore s článkom II, bodmi 4-7 Dohody poskytnutý príspevok nepoužil na podnikanie v súlade so žiadosťou, podnikateľským zámerom, oprávnením na vykonávanie SZČ a platnou legislatívou, najmä § 19 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z.z. v platnom znení o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ale na osobné potreby, čím poškodenému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny spôsobil škodu vo výške €, rovnajúcu sa 85%, t.j. sume € takto vylákaného príspevku z Európskeho sociálneho fondu a 15%, t.j. sume € takto vylákaného príspevku zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.
- Obvinený XY sa tak dopustil trestného činu subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 Trestného zákona (v tejto právnej vete sú vedome vynechané príslušné odseky).

ZÁVER

- Ako to vyplýva z analyzovaného textu, určitý objem finančných prostriedkov Európskej únie, ktoré má Slovenská republika k dispozícii, je čiastočne predmetom trestnej činnosti, ktorá má stúpajúci charakter. Z uvedeného dôvodu a pre účinný postih tejto kriminality je nevyhnutná **adekvátne právna úprava poskytovania týchto prostriedkov**, osobitne však včasnej a účinnej **kontroly zo strany štátnych orgánov** a v konečnom dôsledku aj ustálená súdna prax, absencia ktorej by mohla viesť k nepostihovaniu predmetných protiprávných konaní. Tejto súdnej praxi však musí predchádzať tiež **účinná a jednoznačná úprava zakotvená v Trestnom zákone**.

- § 266 Machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe
- (1) Kto v súvislosti s verejným obstarávaním alebo verejnou dražbou v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému prospech **koná v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní** alebo verejnej dražbe **alebo dojedná niektorému súťažiteľovi** alebo účastníkovi verejnej dražby **prednosť alebo výhodnejšie podmienky na úkor iných súťažiteľov** alebo účastníkov verejnej dražby, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.
- (2) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
 - a) a spôsobí ním značnú škodu,
 - b) z osobitného motívu,
 - c) ako vyhlasovateľ alebo usporiadateľ verejnej súťaže alebo verejnej dražby, člen privatizačnej komisie, licitátor,
 - d) a žiada, prijme alebo si dá sľúbiť majetkový alebo iný prospech, alebo
 - e) závažnejším spôsobom konania.
- (3) **Odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov** sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
 - a) a **spôsobí ním škodu veľkého rozsahu**, alebo
 - b) ako člen nebezpečného zoskupenia.

- § 267
- Kto sa dopustí machinácií v súvislosti s verejným obstarávaním tým, že
 - a) závažnejším spôsobom konania **prinúti iného, aby sa zdržal účasti** na verejnom obstarávaní,
 - b) inému poskytne, ponúkne alebo sľúbi **majetkový alebo iný prospech** za to, že sa **zdrží** účasti na verejnom obstarávaní, alebo
 - c) žiada alebo prijme majetkový alebo iný prospech za to, že sa **zdrží** účasti na verejnom obstarávaní,
potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

- Všeobecne záväzný právny predpis o verejnom obstarávaní
- Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení
- Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení

§ 2 Časová pôsobnosť

- (1) **Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný.** Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesení rozsudku nadobudnú účinnosť **viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.**
- (2) Páchatel'ovi možno uložiť taký druh trestu, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o trestnom čine rozhoduje, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.
- (3) Ak tento zákon neustanovuje inak, ochranné opatrenie sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď sa o ochrannom opatrení rozhoduje.

Kazuistika

- Pokus zločinu machinácii pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 14 ods. 1 , § 20, § 266 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Tr. zákona

- obvinený A, ako starosta obce, zastupujúci verejného obstarávateľa Obec X, v postavení vyhlasovateľa verejnej súťaže uverejnenej vo Vestníku úradu pre verejné obstarávanie v roku 2011 s názvom Intenzifikácia separovaného zberu a zberný dvor X v hodnote cca 200.000,-- € bez DPH po vzájomnej dohode s obvineným B, odborne spôsobilou osobou a obvineným C, zastupujúcim súťažiteľa spoločnosť Y, minimálne v priebehu mesiacov október až november 2011, t. j. do času otvárania obálok komisiou na vyhodnocovanie ponúk v rámci tejto verejnej súťaže, v meste Z a na iných miestach v rozpore s § 9 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z. v platnom znení o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, o povinnosti pri zadávaní zákaziek uplatňovať princípy rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie, transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti, tiež v rozpore s § 16 ods. 1 citovaného zákona o komunikácii v rámci verejného obstarávania a v rozpore s § 34 ods. 1, 11 a 12 citovaného zákona upravujúceho súťažné podklady a pravidlá na hodnotenie kritérií, vzájomnou osobnou a telefonickou komunikáciou medzi verejnými obstarávateľom – Obcou X, odborne spôsobilou osobou a súťažiacim – spoločnosťou Y postupne prispôbovali podmienky tejto verejnej súťaže týkajúce sa najmä technických a funkčných parametrov zákazky, servisných stredísk, zábezpeky, lehoty dodania tovaru, jeho ceny , účasti ďalších súťažiteľov tak, aby sa na úkor iných možných súťažiteľov víťazom tohto verejného obstarávania stala spoločnosť Y, k čomu aj došlo, avšak predmet verejného obstarávania – traktor s návesom, nakladačom, nosičom, kontajnermi a odpadovými vrecami v hodnote cca 200.000,-- € bez DPH touto spoločnosťou Obci X dodaný nebol, pretože žiadosť Obce X o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na úradu tohto tovaru bola Ministerstvom životného prostredia SR v roku 2012 zamietnutá.

Aplikačné problémy

Škoda - uznesenie NS SR sp. zn. 1Tost 21/2013 zo 6. novembra 2013, v ktorom sa NS SR vyslovil právny názor - predpoklad pre posúdenie, či došlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu podľa § 266 ods. 3 písm. a/ Trestného zákona - nie je možné považovať za škodu, resp. za prospech hodnotu celej zákazky, ktorá bola predmetom verejnej súťaže, ale len rozsah ujmy, resp. prospechu predstavujúci objem zisku iného subjektu. Tento zisk spravidla predstavuje len určitú časť (malú) celkového objemu zákazky (pripravovaná novela s opačným konštatovaním – škoda je zhodná s objemom zákazky),

Vyhlasovateľ verejnej súťaže – **iný subjekt** ako napr. uchádzač o nenávratný finančný príspevok (obec zastúpená starostom – zložitosť stíhania starostu alebo iných vyhlasovateľov VS za predražené projekty),

Maximálna zložitosť dokazovania – častý konsenzus zainteresovaných osôb , ich skoršia dohoda , nezáujem na zisťovaní skutkového stavu , formálna správnosť dokumentácie .

- ## Korupcia
- § 328 – § 330 prijímanie úplatku
- § 332 - § 334 podplácanie
- § 336 - nepriama korupcia